
Bestemd voor de gemeenteraad
2025_CBS_10522 Partnerschapsovereenkomst betreffende sensibilisering huishoudelijke houtverwarming/fijn stof - Wijziging

Beslissing: Goedgekeurd in besloten vergadering van 27 november 2025

Zijn aanwezig bij de beslissing van dit punt:

Mathias De Clercq, burgemeester-voorzitter
Hafsa El-Bazioui, schepenen; Astrid De Bruycker, schepenen; Sofie Bracke, schepenen; Evita Willaert, schepenen; Joris Vandenbroucke, schepenen; Bram Van Braeckvelt, schepenen; Burak Nalli, schepenen; Filip Watteeuw, schepenen; Christophe Peeters, schepenen
Liesbet Vertriest, adjunct-algemeendirecteur

Bevoegd: Filip Watteeuw

Betrokken: Astrid De Bruycker, Hafsa El-Bazioui

Juridisch kader

De volgende bepalingen zijn van toepassing inzake de bevoegdheid:

- Het Decreet over het lokaal bestuur van 22 december 2017, artikel 40, § 1.

De beslissing wordt genomen op grond van:

- Het Decreet over het lokaal bestuur van 22 december 2017, artikel 2.

Motivering

Op 22 september 2025 keurde de gemeenteraad de partnerschapsovereenkomst betreffende sensibilisering huishoudelijke houtverwarming/fijn stof met de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), departement Zorg, Kom op tegen Kanker (KOTK), Bond Beter Leefmilieu VZW (BBL), de Onafhankelijke Ziekenfondsen (MLOZ), de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten vzw (VVSg) en het Vlaams Planbureau voor Omgeving (VPO) goed.

Sindsdien werden nog een aantal aanpassingen gevraagd aan de overeenkomst door verschillende partners.

Deze aanpassingen hebben geen betrekking op de rol, verantwoordelijkheid of financiële bijdrage van Stad Gent en blijven louter beperkt tot:

- aanpassing van de formulering van de decretale basis van het departement Zorg
- verduidelijking van het opnemen van toegewezen rollen 'naar beste vermogen'
- aanvulling van de specifieke verbintenissen van de andere partijen
- verduidelijking van goedkeuringsprocedure bij substantiële wijzigingen

- verduidelijking van de afspraken en verantwoordelijkheden m.b.t. de publicatie, gunning en oplevering van overheidsopdrachten in het kader van de overeenkomst
- aanvulling van de vertegenwoordiging in de stuurgroep en coördinatiegroep
- verduidelijking van de rollen van programmamanager, financieel manager en communicatiemanager
- verduidelijking van de duur van de overeenkomst

Deze partnerschapsovereenkomst is het kader waarbinnen onder meer het Gentse pilootproject 'Luchtmeters' uitgevoerd wordt. Dit pilootproject houdt in dat meer dan 200 Gentenaars, vanaf half december 2025 tot half maart 2026, een fijnstofsensoren aan hun gevel zullen bevestigen en/of op stap gaan met een mobiele fijnstofmeter en/of binnenmetingen uitvoeren. Stad Gent stond in voor de rekrutering van de deelnemers en de communicatie hierrond. De VMM staat in voor het ter beschikking stellen en gebruiksklaar maken van de fijnstofsensoren, alle technische aspecten en de analyse van de resultaten.

De gewijzigde versie van de partnerschapsovereenkomst is noodzakelijk, teneinde de geplande samenwerking tussen de partners en het Gentse pilootproject uit te kunnen voeren zoals voorzien. Deze gewijzigde versie vervangt de vorige versie van de overeenkomst.

De eenmalige bijdrage van Stad Gent van 10.000 euro aan het centraal beheerde budget van het partnerschap blijft ongewijzigd. Deze bijdrage maakt het mogelijk om extra fijnstofsensoren aan te kopen, zodat er voldoende meetpunten in Gent kunnen worden voorzien. Het gaat dus niet om bijkomend budget.

De overeenkomst loopt nog steeds drie jaar vanaf 1 december 2025, waarna een stilzwijgende jaarlijkse verlenging volgt. Er worden verschillende deelprojecten voorzien, waaronder het pilootproject in Gent in de winter van 2025-2026. De resultaten van dit pilootproject zullen door de partners worden gebruikt in Vlaamsbrede projecten in de winters van 2026-2027 en 2027-2028.

De deelprojecten worden gaandeweg verder uitgewerkt op basis van opgedane inzichten. Nieuwe afspraken worden opgenomen in de levende bijlage 1 "Projectportfolio" van de overeenkomst. De implicaties voor de Stad zullen in vele gevallen minimaal of onbestaande zijn, vooral wanneer het gaat om de Vlaamsbrede projecten. Daarom wordt gevraagd om voor wijzigingen aan de bijlage 1 "Projectportfolio" van de overeenkomst - voor zover ze geen implicaties hebben voor de Stad - delegatie te voorzien naar het college. Wijzigingen aan de overeenkomst die gevolgen hebben voor de verplichtingen of het budget van de Stad, zullen wel d.m.v. een addendum aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

Financiële informatie

Visum van de financieel directeur:

Status visum:

Vastleggingnummer(s): 6300030042

Voorgestelde uitgaven: € 10.000,00

Gebudgetteerd: Ja

De bedragen in deze tabel zijn incl. btw

Dienst*	Dienst Milieu en Klimaat
Budgetplaats	353530000
Categorie*	E
Subsidiecode	NIET_RELEVANT
2022	
2023	
2024	
2025	10.000€
2026	
2027	
2028	
Later	
Totaal	10.000€

Verwachte ontvangsten: € 0,00

Gebudgetteerd: Ja

Bijgevoegde bijlage(n):

- Gewijzigde partnerschapsovereenkomst inclusief bijlagen (deel van de beslissing)

Beslissing

Legt aan de gemeenteraad voor ter beslissing:

Artikel 1:

Wijzigt de partnerschapsovereenkomst met VMM, departement Zorg, KOTK, BBL, MLOZ, VVSG en VPO voor sensibilisering rond huishoudelijke houtverwarming/fijn stof met bijlage zoals gevoegd in bijlage.

Artikel 2:

Keurt goed de delegatie aan het college van burgemeester en schepenen voor wijzigingen aan de bijlage "initiële versie projectportfolio" bij de partnerschapsovereenkomst. Met name voor zover deze wijzigingen binnen het kader van de partnerschapsovereenkomst "sensibilisering huishoudelijke houtverwarming/fijn stof" blijven, inzonderheid wat betreft het budget.

2025_CBS_10522 - Partnerschapsovereenkomst betreffende sensibilisering huishoudelijke houtverwarming/fijn stof

Partnerschapsovereenkomst - sensibilisering huishoudelijke houtverwarming/fijn stof

INHOUDSTAFEL

Preambule	3
Artikel 2. Verbintenissen van de partijen.....	5
Artikel 3. Governance.....	8
Artikel 4. Intellectuele eigendomsrechten.....	9
Artikel 5. Communicatie.....	10
Artikel 6. Aansprakelijkheid en overmacht	10
Artikel 7. Financiering.....	11
Artikel 8. Duur van de overeenkomst en beëindiging.....	11
Artikel 9. Vertrouwelijkheid	12
Artikel 10. Contactpersonen	12
Artikel 11. Geschillen en bevoegde rechtbanken	14
Artikel 12. Diversen	14

Partnerschapsovereenkomst Netwerkplatform Gezonde Lucht - sensibilisering houtstook**Tussen:**

De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid, als bedoeld in het Bestuursdecreet van 7 december 2018 (2018 (hierna genoemd 'bestuursdecreet'), opgericht bij artikel 10.2.1., ingevoerd bij decreet van 7 mei 2004 tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, tot aanvulling ervan met een titel Agentschappen en tot wijziging van diverse andere wetten en decreten, gewijzigd bij decreet van 23 december 2005, dat in werking is getreden ingevolge het Besluit van de Vlaamse Regering van 31 maart 2006 tot operationalisering van het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie en dat overeenkomstig het Besluit van de administrateur-generaal van 24 maart 2015 van de Vlaamse Milieumaatschappij houdende verplaatsing van de hoofdzetel van de Vlaamse Milieumaatschappij binnen de stad Aalst, haar maatschappelijke zetel heeft te Aalst, Dokter De Moorstraat 24-26, met ondernemingsnummer 0887.290.276., alhier vertegenwoordigd door de heer Bernard De Potter, administrateur-generaal

hierna "VMM" genoemd

En:

De Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door zijn regering, bij delegatie, in de persoon van mevrouw Karine Moykens, secretaris-generaal van het Departement Zorg, gevestigd te Simon Bolivarlaan 17 bus 495, 1000 Brussel, met ondernemingsnummer 0316.380.841,

hierna: "Departement Zorg" genoemd

En:

Kom op tegen Kanker vzw, Koningsstraat 217, 1210 Brussel, BE 0442.528.054, hier vertegenwoordigd door David Vansteenbrugge.

hierna: "KOTK" genoemd

En:

Bond Beter Leefmilieu VZW, Tweekerkenstraat 47 1000 Brussel, BE0416.114.756, hier vertegenwoordigd door Danny Jacobs.

hierna: "BBL" genoemd

En:

Landsbond van de Onafhankelijke Ziekenfondsen, met maatschappelijke zetel te Lennikse Baan 788A, 1070 Brussel, ingeschreven in de Kruispuntbank van Ondernemingen onder het nummer 0411.766.483, B hier vertegenwoordigd door de heer Xavier Brenez, Directeur-generaal .

hierna: "MLOZ" genoemd

En:

Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten vzw, Bischoffsheimlaan 1-8 1000 Brussel, vertegenwoordigd door Steven Verbanck, ondernemingsnummer 0451.857.573, hier vertegenwoordigd door nog te bepalen.

hierna: "VVSG" genoemd

En:

Stad Gent, met zetel op het stadhuis te 9000 Gent, Botermarkt 1, vertegenwoordigd door de gemeenteraad, waarvoor optreden de heer Filip Watteeuw, schepen van Wonen, Milieu, Klimaat en Energie en mevrouw Mieke Hullebroeck, algemeen directeur en die handelen zoals beslist door de gemeenteraad;

hierna: "Stad Gent" genoemd

En:

Het Vlaams Gewest, in het bijzonder het Departement Omgeving, vertegenwoordigd door zijn regering, bij delegatie, in de persoon van Toon Denys, secretaris-generaal van het Departement Omgeving, gevestigd te Koning Albert II-laan 20 Bus 8, 1000 Brussel;

hierna: "DOMG" genoemd

gezamenlijk "de Partijen" genoemd.

Preambule

Voormelde overeenkomst kwam tot stand op gezamenlijk initiatief van de Partijen om de impact van huishoudelijke houtverwarming op luchtkwaliteit, gezondheid en hinder te onderzoeken en te evalueren op basis van gerichte acties, ten einde gemeenschappelijke doelstellingen van openbaar belang te verwezenlijken, in het bijzonder het beperken en voorkomen van mogelijke hinder en schadelijke effecten op de gezondheid. Dit initiatief heeft tevens tot doel samen te werken voor een zorgzame en gezonde samenleving om zo mensen te stimuleren om gezond te leven, hen te beschermen tegen een ongezond milieu en aandoeningen te voorkomen alsook relevante gegevens te produceren en beschikbaar te stellen om het beleid en de samenleving te ondersteunen.

Deze overeenkomst doet op geen enkele manier afbreuk aan de discretionaire beoordelingsvrijheid van de VMM of het Departement Zorg in het kader van hun publieke taken, in het bijzonder wanneer zij advies moeten verlenen in het kader van vergunningsprocedures. Deze overeenkomst doet geen afbreuk aan de onpartijdige en objectieve wijze waarop de VMM of Departement Zorg deze publieke taken zullen uitvoeren.

Artikel 1. Voorwerp van de overeenkomst

Partnerschapsovereenkomst - sensibilisering huishoudelijke houtverwarming/fijn stof

§1 Doelstelling overeenkomst

Deze partnerschapsovereenkomst heeft betrekking op een gezamenlijk programma rond huishoudelijke houtverwarming en luchtkwaliteit, gezondheid en hinder. Het programma kadert binnen de bredere doelstelling om de impact van vervuilende emissies op luchtkwaliteit en gezondheid te verminderen, met bijzondere aandacht voor fijn stof afkomstig van huishoudelijke houtverbranding. Daarbij streeft het programma naar een "knik in de impact" van

luchtverontreiniging op gezondheid en hinder met als **hoofddoelstelling** het **verhogen van het bewustzijn rond de houtverbrandingsproblematiek** om zo draagvlak voor (implementatie van) beleid te creëren. Volgende subdoelstellingen ondersteunen deze ambitie:

- **Sensibilisering** over de hindereffecten en gezondheidsimpact van houtstook, met nadruk op fijn stof (PM_{2,5}) maar ook koppelingen naar andere zorgwekkende stoffen.
- **Draagvlak creëren** bij burgers én beleidsmakers voor beleidsmaatregelen.
- **Communicatie als hefboom**: niet-culpabiliserend, inclusief en met positieve framing.
- **Gezondheid en hinder centraal stellen**: “gezonde lucht en leefbare buurt, ook voor de allerkleinsten”.
- **Onderbouwd narratief ontwikkelen** dat handelingsperspectieven biedt voor burger en beleidsmaker en het thema hoger op de agenda krijgt.
- **Gebruik van burgerwetenschap** als participatief en bewustmakend instrument om op wijkniveau de problematiek in kaart te brengen en te objectiveren, burgers te betrekken en gesprekken aan te moedigen (i.t.t. top-downverhaal vanuit overheid).
- **Implementatie faciliteren** van de voorliggende beleidsopties en vertaling van Green Deal Huishoudelijke houtverwarming resultaten naar de praktijk.

§2 Algemene rollen en verantwoordelijkheden in het kader van deze overeenkomst

In het kader van deze overeenkomst richten de voormelde partijen een partnerschap op ten einde: (1) onderlinge rollen, taken en verantwoordelijkheden te expliciteren, (2) personele en financiële middelen te kunnen groeperen om op een efficiënte manier de doelstellingen in artikel 1 te bereiken en (3) een heldere governance op te zetten voor beslissingen over de implementatie van de projectportfolio, uit te voeren projecten, te voeren communicatie en aanwending van het centrale budget.

Met betrekking tot verantwoordelijkheden onderscheiden Partijen volgende zaken:

- Coördinerende verantwoordelijkheid: verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling en het beheer van het programma en het opzetten van activiteiten en meetings, weergegeven in de projectportfolio, zie bijlage 1 voor de initiële versie van de projectportfolio. Deze activiteiten kunnen deels bij andere Partijen gelegd worden na goedkeuring door de stuurgroep;
- Communicatieverantwoordelijkheid: verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling en het beheer van communicatie (boodschappen, materiaal) van het programma, weergegeven in het communicatieplan. Deze activiteiten kunnen deels bij andere partijen gelegd worden na goedkeuring door de stuurgroep;
- Financiële verantwoordelijkheid: verantwoordelijkheid voor de opmaak en opvolging van een jaarlijkse begroting gekoppeld aan deelactiviteiten of -projecten van het programma en in lijn met de meerjarenbegroting goedgekeurd door de stuurgroep, zie bijlage 2 voor de initiële basisbegroting waarop jaarlijks verder gebouwd wordt. Garanderen van de betrokkenheid van de Partijen bij het opmaken van technische vereisten, gunningscriteria, evaluatie en gunningsbeslissing. Deze activiteiten kunnen deels bij andere partijen gelegd worden na goedkeuring door de stuurgroep;

Met betrekking tot de rollen onderscheiden de Partijen volgende zaken:

- (Binnen)Luchtkwaliteitsexpertise: het realiseren van (binnen)luchtkwaliteitsmetingen, analyseren, beoordelen en visualiseren van de resultaten in het licht van de houtstookproblematiek;

- Hinderexpertise: het onderzoeken en analyseren van rook- en geurhinderaspecten ten gevolge van houtverwarming op basis van bevragingen naar hinderwaarnemingen bij omwonenden als onderdeel van de uit voeren gerichte wintermeetcampagnes (oorzaken, ernst, link met gemeten concentraties, maatregelen die gehinderden nemen, ...), met het oog op verdere objectivering van hinderaspecten van houtstook, het creëren van meer draagvlak voor beleid rond de aanpak van houtstookhinder en duidelijkere communicatie aangaande het risico van hinder ten gevolge van houtstook.
- Gezondheidsexpertise: het evalueren van gezondheidsrisico's, voorzien van gezondheidsdata en synthetiseren van gezondheidseffecten in het licht van de houtstookproblematiek;
- Sociaalwetenschappelijke expertise: het (opzetten van) onderzoek(en) naar de sociale en maatschappelijke aspecten rond houtstook zoals motivaties, struikelblokken, enz;
- Participatie: het stimuleren van deelname door derden (publieke deelname, organisaties ...) aan experimenten opgezet door dit partnerschap waarbij gestreefd wordt naar een inclusieve en representatieve deelname, blijvende motivatie en betrokkenheid;
- Onderzoek: het uitvoeren van onderzoek om bijkomende gegevens te genereren of het uitvoeren van aanvullende onderzoeksacties op de verzamelde gegevens om de wetenschappelijke state-of-art op vlak van (binnen)luchtkwaliteit en/of gezondheid te verbeteren;
- Belanghebbendenmanagement: netwerkactiviteiten en relatiebeheer uitvoeren om relevante partijen binnen en buiten de overheid te betrekken (bv. koppelen aan beleidsinitiatieven) in lijn met bestaande netwerken, op de hoogte te houden en te activeren i.f.v. de te voeren communicatie;
- Communicatie(voering): het uitdragen van de communicatieboodschappen van het partnerschap via de eigen kanalen en ondersteunen van het ontwikkelde narratief.

Artikel 2. Verbintenissen van de partijen

§1 Algemene verbintenissen

In het kader van deze overeenkomst verbinden alle partijen zich ertoe om hun rollen en verantwoordelijkheden zoals weergegeven in onderstaande matrix naar beste vermogen op te nemen.

Matrix van rollen en verantwoordelijkheden:

		VMM	Dep.Zorg	KOTK	BBL	MLOZ	VVSG	Stad Gent	DOMG
Verantwoordelijkheid	Coördinerend	x	x						
	Communicatie	x							
	Financieel	x							
Rol	Luchtkwaliteit	x			x	x			x
	Hinder	x							x
	Gezondheid		x	X		x			x
	Sociaalwetenschappelijk			X					
	Participatie	x		X	x		x	x	x
	Onderzoek			X					x
	Belanghebbendenmanagement	x	x	X	x	x	x	x	
	Communicatievoering	x	x	X	x	x	x	x	

Daarnaast verbinden alle partijen zich tot:

- Deelname aan vergaderingen in het kader van dit partnerschap:
  - o Stuurgroep - halfjaarlijks
  - o Coördinatiegroep – minstens tweemaandelijks
  - o Overige vergaderingen zoals overeengekomen in de coördinatiegroep
- Uitvoeren van de aan hen toegewezen acties in het projectportfolio zoals goedgekeurd door de stuurgroep.
- Ter beschikking stellen van middelen zoals beschreven in de basisbegroting (bijlage 2) en de jaarlijkse begroting, zoals goedgekeurd door de stuurgroep.
- Uitvoering geven aan het communicatieplan en de aan hen daarin toegewezen activiteiten zoals goedgekeurd door de stuurgroep.

§2 Specifieke verbintenissen

De VMM stelt 90 meettoestellen van het type SODAQ AIR, excl. datatransmissiekosten, ter beschikking in 2025-2026, 2026-2027 en 2027-2028 telkens tijdens de periode oktober tot en met maart. Het Departement Zorg stelt tijd ter beschikking en engageert zich om zich binnen de grenzen van de begroting van de Vlaamse Overheid en zonder afbreuk te doen aan de regelgeving en verplichtingen die van toepassing zijn inzake de toekenning van subsidies en overheidsopdrachten of aan de bevoegdheden van de minister en de Vlaamse Regering, in te spannen opdat het project de nodige financiering ontvangt, met als vooropgesteld bedrag 150 000 euro per jaar tot en met 2027, ter ondersteuning van: De gezondheidskundige doorvertaling van houtstook (op niveau woonwijk) naar gezondheidsimpact (via E-HIS) op voorwaarde dat de VMM henrelevante milieudata kan aanleveren. Naast PM_{2,5} zijn dioxines, PAK's, PCB's, ... ook belangrijke humane Zeer Zorgwekkende Stoffen met als bron houtstook.

Meer bepaald zullen de Partijen samen zorgen voor onderstaande zaken

- Een contextanalyse die onderzoekt hoe de Vlaming tot gedragsverandering (vanuit bewustwording) komt. Dit zou de basis kunnen zijn voor een communicatiestrategie (ook vanuit het Preventief Gezondheidsbeleid) waarin nudging belangrijk is.
- Een Citizen Scienceproject met als minimumdoelstellingen het draagvlak in kaart te brengen, het probleem te objectiveren en te sensibiliseren. Indien toegepast op een pilotstad in Vlaanderen zou in het ideaal geval deze inzichten lokale besturen en rechters meer kadering moeten geven voor handeling.

KOTK verzekert de wisselwerking met door haar gesteunde projecten extern aan deze overeenkomst, zoals het zaaigeldproject "Veiliger Verwarmen voor Gezondere Woningen: Een Zaaigeldproject over Blootstelling aan Houtrook" dat sociaalwetenschappelijk onderzoek uitvoert met bijzondere relevantie voor het voorwerp van deze overeenkomst. De communicatiedienst van KOTK ondersteunt de communicatiedoelstellingen met hun expertise en neemt deel aan de acties binnen het communicatieluik.

Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen (BBL) legt haar expertise inzake omgevingshinder en luchtvervuiling ter beschikking van het project, alsook hun netwerk binnen en buiten de natuur en milieusector om te sensibiliseren. BBL ondersteunt ook de communicatiedoelstellingen met hun expertise.

De Onafhankelijke Ziekenfondsen (MLOZ) leggen hun expertise inzake luchtvervuiling ter beschikking van het project, alsook hun netwerk binnen en buiten de mutualistische sector om te sensibiliseren.

Hun communicatiedienst ondersteunt de communicatiedoelstellingen met hun expertise, en neemt deel aan de werkzaamheden mbt communicatie.

De VVSG brengt de noden van gemeenten op de agenda, helpt mee om pilootgemeenten te rekruteren en ondersteunt de communicatie van de leerpunten naar alle gemeenten. De VVSG neemt daartoe deel aan de stuurgroep en de coördinatiegroep en stelt haar netwerk en communicatiekanalen naar de gemeenten ter beschikking van het project.

Stad Gent stelt middelen ter beschikking voor de aankoop van extra fijnstofsensoren door de VMM en coördineert het pilootproject op Gents grondgebied in de winter van 2025-2026 waarbij mobiele en stationaire fijnstofmetingen worden uitgevoerd via citizen science.

Het Departement Omgeving (DOMG) stelt minstens 20 sensorboxen ter beschikking om binnenmilieumetingen van fijn stof uit te voeren en stelt de data ter beschikking voor analyse. DOMG stelt de aanwezige expertise over binnenluchtmetingen en zorgwekkende stoffen ter beschikking voor de interpretatie van de binnenmilieumetingen, resultaten van vragenlijsten en de link met buitenmilieumetingen. De sensoren kunnen ingezet worden in het pilootproject in de winter van 2025-2026 in de Stad Gent. DOMG ondersteunt bij de opmaak van vragenlijsten voor deelnemers aan het pilootproject. Er kan ook gebruik gemaakt worden van 'vragenlijsttoepassing' van het Departement Omgeving voor de opmaak en verspreiding van de vragenlijsten voor deelnemers.

Artikel 3. Governance

§1 Stuurgroep

De Partijen richten een stuurgroep op die bestaat uit minstens één vertegenwoordiger van elke Partij. Dit overlegcomité komt op halfjaarlijkse basis samen om in relatie tot deze partnerschapsovereenkomst het verloop van de samenwerking te bespreken, om bij te sturen waar nodig en formeel volgende documenten in unanimité goed te keuren of indien nodig bij substantiële wijzigingen formele goedkeuring te vragen aan het bevoegde orgaan:

- Projectportfolio en de revisies hiervan (cf. artikel 2)
- Begroting en uitgavenraming en de revisies hiervan (cf. artikel 2)
- Communicatieplan en de revisies hiervan (cf. artikel 2)

Minimaal wordt de stuurgroep als volgt samengesteld:

- VMM: het afdelingshoofd Lucht of zijn aangevaardigde
- Departement Zorg: de teamverantwoordelijke Milieugezondheidszorg of zijn afgevaardigde
- KOTK: diensthoofd Preventie of afgevaardigde communicatieBBL: projectcoördinator
- MLOZ: coördinator van het domein Milieu en Gezondheid
- VVSG: Steven Verbanck
- Gent: projectcoördinator of afgevaardigde
- Departement Omgeving: expert(en) binnenmilieumetingen en zorgwekkende stoffen

De stuurgroep wordt alternerend na elke vergadering voorgezeten door de vertegenwoordiger van VMM en Departement Zorg. De stuurgroep bepaalt in overleg met de programmamanager toleranties waarbinnen de programmamanager in overleg met de coördinatiegroep wijziging kan doorvoeren aan activiteiten of begroting zonder formele goedkeuring van de stuurgroep. Een publicatie, gunning of oplevering van een overheidsopdracht m.b.t. één van de activiteiten kan nooit plaatsvinden zonder formele goedkeuring van minimaal de VMM, Departement Zorg en Departement Omgeving – of in voorkomend geval hun bevoegde ministers cf. een goedgekeurde jaarlijkse Begroting- en Beleidstoelichting.

§2 Coördinatiegroep

De partijen richten een coördinatiegroep op die bestaat uit minstens één vertegenwoordiger van elke Partij en de programmamanager, financieel manager en communicatiemanager. Deze coördinatiegroep komt minstens tweemaandelijks samen en gaat over het dagdagelijkse beheer van het gezamenlijk programma van dit partnerschap. De coördinatiegroep wordt voorgezeten door de programmamanager of iemand aangewezen door de programmamanager bij de Partij met coördinerende verantwoordelijkheid. De coördinatiegroep neemt alle beslissingen met betrekking tot de implementatie van de projectportfolio binnen de randvoorwaarden op het vlak van timing, budget en uitkomsten zoals goedgekeurd door de stuurgroep, en conform de bepalingen van de wet overheidsopdrachten.

§3 Programmamanager, financieel manager en communicatiemanager

De stuurgroep wijst voor het dagelijks beheer van het programma een programmamanager aan die deel uitmaakt van de Partij met coördinerende verantwoordelijkheid, dit voor de duur van de partnerschapsovereenkomst. De programmamanager neemt de coördinerende verantwoordelijkheid op zich en kan anderen aanwijzen om hem/haar hierin te ondersteunen. In die hoedanigheid zorgt de programmamanager ervoor dat een projectportfolio opgemaakt wordt, gereviseerd en voorgelegd aan

de stuurgroep wanneer nodig en behartigt de nodige overheidsopdrachten voor de inhoudelijke en organisatorische aspecten (opmaak bestekken, publicatie, gunningsdossier, inhoudelijke opvolgindicatoren).

De stuurgroep wijst eveneens een financieel manager aan die deel uitmaakt van de Partij met financiële verantwoordelijkheid. De financieel manager neemt de financiële verantwoordelijkheid op zich en kan anderen aanwijzen om hem/haar hierin te ondersteunen, dit voor de duur van de partnerschapsovereenkomst. In die hoedanigheid zorgt de financieel manager ervoor dat een jaarlijkse begroting en uitgavenraming opgesteld wordt, gereviseerd en voorgelegd aan de stuurgroep wanneer nodig. Meer specifiek behartigt de financieel manager ook de financiële voorbereiding, opvolging en uitbetaling van de overheidsopdrachten uitgevoerd in het kader van deze overeenkomst.

De stuurgroep wijst tenslotte ook een communicatiemanager aan die deel uitmaakt van de Partij met communicatieverantwoordelijkheid. De communicatiemanager neemt de communicatieverantwoordelijkheid op zich en kan anderen aanwijzen om hem/haar hierin te ondersteunen. In die hoedanigheid zorgt de communicatiemanager ervoor dat een communicatieplan opgesteld wordt, gereviseerd en voorgelegd aan de stuurgroep wanneer nodig.

Programmamanager, financieel manager en communicatiemanager dienen deel uit te maken van de coördinatiegroep. Meerdere van deze rollen kunnen door één persoon opgenomen worden.

Artikel 4. Intellectuele eigendomsrechten

Elke Partij behoudt alle intellectuele eigendomsrechten die door een Partij werden ontwikkeld of verkregen voorafgaand aan het aangaan van deze overeenkomst of die buiten deze overeenkomst zijn ontstaan.

De intellectuele eigendomsrechten van resultaten van dit partnerschap zullen eigendom blijven van de Partij die de resultaten creëerde.

In geval meerdere partijen gezamenlijk resultaten creëerden, zullen deze partijen in mede-eigendom beschikken over de intellectuele eigendomsrechten in onverdeeld aandeel equivalent aan hun bijdrage in de totstandkoming van deze projectresultaten.

De Partijen die eigenaar zijn van de projectresultaten, zijn als enige verantwoordelijk voor het beslissen of zij een octrooi of andere bescherming van hun projectresultaten willen aanvragen en, voor alle duidelijkheid, zijn zij niet verplicht om dergelijke bescherming aan te vragen, te verdedigen of te handhaven. Wanneer projectresultaten mede-eigendom zijn, dienen de betrokken Partijen binnen 3 maanden na het ontstaan van de projectresultaten onderling overeenstemming te bereiken over de regelingen die van toepassing zullen zijn. Deze regeling zal de intellectuele en financiële bijdragen van elke mede-eigenaar en de voorwaarden van het mede-eigendom vaststellen, en moet compatibel zijn met de voorwaarden van deze partnerschapsovereenkomst en desgevallend de regelgeving inzake de openbaarheid van bestuur.

Elke Partij verleent hierbij aan de andere Partijen een wereldwijde, niet-exclusieve, niet-overdraagbare, niet-sublicentieerbare, royaltyvrije licentie om de projectresultaten van de andere Partijen te gebruiken voor de uitvoering van het programma en toekomstige activiteiten gebaseerd op deze resultaten, zolang dit niet in strijd is met de vertrouwelijkheidsvoorwaarden zoals uiteengezet in artikel 9 en de voorwaarden inzake intellectuele eigendomsrechten in dit artikel.

Artikel 5. Communicatie

Elke Partij zal de publiciteits- en communicatie-initiatieven met betrekking tot het project naar beste vermogen uitvoeren. Bij het uitvoeren van deze activiteiten zal elke Partij de regels inzake publiciteit en openbare informatie in acht nemen, zoals uiteengezet in het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

Een Partij die zijn eigen projectresultaten wil publiceren of presenteren in tijdschriften, scripties, boeken of op conferenties, mag dit doen in overeenstemming met de gebruikelijke academische praktijk, op voorwaarde dat een dergelijke publicatie of presentatie niet in strijd is met de vertrouwelijkheidsbepalingen in artikel 9 en de bepalingen m.b.t. de intellectuele eigendomsrechten in artikel 4;

Geen enkele Partij mag de projectresultaten van een andere Partij aan een derde partij bekendmaken of publiceren zonder eerst de Partij of Partijen die eigenaar zijn van de projectresultaten op de hoogte te stellen en hun voorafgaande schriftelijke toestemming te verkrijgen, welke niet onredelijk mag worden geweigerd. Een Partij die eigenaar is van dergelijke projectresultaten kan eisen dat de bekendmaking tot 3 maanden wordt uitgesteld om een octrooiaanvraag of een aanvraag voor een vergelijkbaar intellectueel eigendomsrecht in te dienen. Kennisgeving van de eis tot uitstel van publicatie moet worden ontvangen door de Partij die de projectresultaten van een andere Partij wil bekendmaken of publiceren binnen dertig (30) kalenderdagen na ontvangst van de voorgestelde publicatie door de Partij die eigenaar is van de projectresultaten; bij gebreke waarvan de Partij die wil bekendmaken of publiceren vrij is om aan te nemen dat de Partij die eigenaar is van de projectresultaten geen bezwaar heeft tegen de voorgestelde publicatie of bekendmaking;

In alle publicaties met betrekking tot het programma (of deze nu afzonderlijk of gezamenlijk door alle Partijen worden gepubliceerd), evenals tijdens evenementen die verband houden met de Partijen (of de uitvoering daarvan), moet expliciet worden verwezen naar het partnerschap bedoeld in deze overeenkomst als het "Netwerkplatform Gezonde Lucht" of enige andere benaming zoals bepaald in het communicatieplan.

De Partijen gaan akkoord om in elke externe communicatie met betrekking tot het programma, ongeacht het gebruikte kanaal of medium, steeds melding te maken van de andere partijen. Vooraleer er op dergelijke wijze gecommuniceerd wordt brengt de partij die extern wenst te communiceren de andere partijen daarvan op voorhand van op de hoogte. Dit telkens met mogelijkheid tot inspraak van de andere partijen.

De meetresultaten verkregen door Partijen worden onder de Partijen gedeeld conform de regels vermeld in deze partnerschapsovereenkomst. Zonder afbreuk te doen aan de regelgeving inzake de openbaarheid van het bestuur wordt de beslissing tot het verspreiden naar derden toe van (onderdelen van) de meetresultaten - evenals de praktische modaliteiten daartoe - genomen in onderling overleg tussen de Partijen.

Artikel 6. Aansprakelijkheid en overmacht

De Partijen engageren zich om de eventueel door een partij opgelopen schade door het handelen van een andere partij of andere partijen op billijke manier te laten vergoeden door de schadeverwekkende partij(en) via schadeopmeting, desnoods met hulp van een expert om de schade te begroten.

Elke partij is zelf verantwoordelijk en aansprakelijk voor eventuele schade aan derden die ze veroorzaakt bij het uitvoeren van deze overeenkomst.

De aansprakelijkheid is van toepassing op (i) de opzettelijke fout of grove nalatigheid van een van de Partijen, (ii) een lichamelijk letsel, (iii) een schending van artikel 4 (intellectuele eigendomsrechten) of (iv) enige andere aansprakelijkheid die niet rechtsgeldig kan worden uitgesloten krachtens de toepasselijke wetten.

Wanneer zich een geval van overmacht voordoet, zal de getroffen Partij de andere Partijen hiervan onmiddellijk schriftelijk op de hoogte brengen. Bij beëindiging van de overmacht zal de getroffen Partij de andere Partijen onmiddellijk op de hoogte brengen.

Geen van de Partijen kan worden gehouden aan haar verplichtingen krachtens de overeenkomst na te komen indien dit door overmacht wordt verhinderd.

Partijen zijn ten aanzien van elkaar niet aansprakelijk voor het gebruik of de verwerking van de door hen aangeleverde data door derden nadat zij hun verplichtingen uit deze overeenkomst correct hebben uitgevoerd, behoudens in geval van opzet of grove nalatigheid.

Artikel 7. Financiering

Alle Partijen dragen principieel de eigen kosten van deze samenwerking, met uitzondering van de bijdragen aan het centraal beheerde budget voor externe opdrachten waarvoor jaarlijks een begroting en raming van de uitgaven wordt opgemaakt, zie bijlage 2 – basisbegroting als vertrekpunt.

De Partij met financiële verantwoordelijkheid maakt minstens jaarlijks een begrotingsoverzicht gebaseerd op de individuele bijdragen van Partijen aan de centraal beheerde middelen en ziet erop toe dat deze in overeenstemming zijn met de geraamde uitgaven voor de respectievelijke jaren. Deze Partij wendt de centrale middelen aan conform de wet op overheidsopdrachten.

Alle Partijen verbinden zich ertoe de nodige middelen vast te leggen zoals bepaald in het begrotingsoverzicht en de nodige aanbestedingen uit te voeren zoals bepaald door de coördinatiegroep in overeenstemming met het projectportfolio. De opdrachten waarvoor de gecentraliseerde middelen worden gebruikt, kunnen enkel aan derden worden toegewezen en niet aan de partijen bij de overeenkomst. De opdrachten worden toegekend conform de wet op overheidsopdrachten door de Partij met financiële verantwoordelijkheid.

Alle Partijen zullen naar beste vermogen voorstellen tot aanvullende financiering van het gemeenschappelijke programma doen wanneer de centraal beheerde middelen daartoe ontoereikend blijken.

Artikel 8. Duur van de overeenkomst en beëindiging

De overeenkomst treedt in werking na ondertekening ervan door alle Partijen en zal haar volledige uitwerking behouden gedurende een periode van 3 jaren, meer bepaald van 1 december 2025 t.e.m. 30 november 2028, waarna deze jaarlijks stilzwijgend verlengd wordt.

Elke Partij heeft het recht om de overeenkomst en/of hun deelname daaraan te allen tijde en om welke reden dan ook te beëindigen in de jaarlijkse periode van 1 april tot en met 30 september rekening houdend met een opzegtermijn van twee maanden. De termijn begint te lopen na de voorafgaande schriftelijke kennisgeving door de partij die de overeenkomst en/of haar deelname daaraan wenst te beëindigen aan alle andere partijen. Op dat moment worden de gemaakte kosten doorgerekend.

Artikel 9. Vertrouwelijkheid

§1 Vertrouwelijke documenten

Hoewel de doelstellingen van het programma waarop dit partnerschap betrekking heeft van openbare aard is, komen de Partijen overeen dat een deel van de informatie die zij onderling of binnen dit programma delen in het kader van de uitvoering ervan, als vertrouwelijk kan worden beschouwd. Alleen die documenten en andere items die expliciet als "vertrouwelijk" zijn aangemerkt, met uitzondering van de documenten die onder de toepassing van paragraaf 4 van dit artikel vallen, zullen als zodanig worden beschouwd.

§2 Vertrouwelijke informatie

Elke Partij zal alle informatie die ze ontvangt met betrekking tot de andere Partijen, hun technische en operationele structuur, hun producten en diensten, hun financiële informatie, hun persoonsgegevens en hun intellectuele eigendom vertrouwelijk houden, behoudens de bestuursdocumenten die op grond van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 in het kader van de openbaarheid van bestuur bekend gemaakt kunnen worden, of reeds bekend zijn, met uitzondering van de gevallen zoals in dit decreet bepaald.

§3 Gebruik van vertrouwelijke informatie

Alle uitgewisselde, vertrouwelijke informatie mag alleen worden gebruikt voor de uitvoering van de overeenkomst en mag alleen worden gedeeld tussen personen die voor dit project taken toegewezen hebben gekregen door en uitvoeren voor de partners en die deze informatie moeten kennen. Geen van de Partijen heeft het recht om vertrouwelijke informatie aan een derde te onthullen zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de andere Partij over wie de informatie gaat. Alle Partijen verbinden zich ertoe redelijke maatregelen te nemen om de vertrouwelijke informatie van de andere Partijen te beschermen, die in ieder geval niet minder streng zullen zijn dan de maatregelen die zij nemen voor hun eigen vertrouwelijke informatie.

§4 Uitzonderingen op de vertrouwelijkheid

Artikel 9, §1, §2 en §3 zijn niet van toepassing op (vertrouwelijke) informatie die valt onder de definitie van een bestuursdocument in de zin van artikel 1.4 van het Bestuursdecreet en op de daarop toepasselijke regels en uitzonderingen inzake openbaarheid van bestuur, zoals bepaald in hetzelfde decreet.

§5 Geheimhoudingsplicht na beëindiging van de overeenkomst.

Deze geheimhoudingsplicht blijft onverminderd van kracht na de beëindiging van de overeenkomst.

Artikel 10. Contactpersonen

Voor de uitvoering van deze overeenkomst kiest de VMM Koning Albert II-laan 15 bus 470, 1210 Brussel als correspondentieadres. Contactpersonen bij de VMM voor de uitvoering van deze overeenkomst is/zijn:

- Christophe Stroobants
- Celien Van Gorp
- Bram Verbeek

Voor de uitvoering van deze overeenkomst kiest het Departement Zorg Koning Albert II-laan 15 bus 497, 1210 Brussel als correspondentieadres.

Contactpersonen bij het departement Zorg voor de uitvoering van deze overeenkomst zijn:

- Bart Bautmans
- Stefan Acke
- Sofie Vandenbroeck

Voor de uitvoering van deze overeenkomst kiest Kom op tegen Kanker, Koningsstraat 217, 1210 Brussel als correspondentieadres. Contactpersonen bij KOTK voor de uitvoering van deze overeenkomst zijn:

- Jolien Vercruysse
- Lore Pil

Voor de uitvoering van deze overeenkomst kiest Bond Beter Leefmilieu Tweekerkenstraat 47 1000 Brussel als correspondentieadres .Contactpersonen bij BBL voor de uitvoering van deze overeenkomst zijn:

- Jurgen Naets
- Erik Grietens

Voor de uitvoering van deze overeenkomst kiest De Landsbond van Onafhankelijke Ziekenfondsen Lennikse Baan 788A, 1070 Brussel als correspondentieadres. Contactpersonenbij MLOZ voor de uitvoering van deze overeenkomst zijn:

- Christian Horemans
- Evelyn Macken
- Eline Michiels

Voor de uitvoering van deze overeenkomst kiest de Vlaamse Vereniging voor Steden en Gemeenten als correspondentieadres. Contactpersoon bij de VVSG voor de uitvoering van deze overeenkomst is:

- Steven Verbanck

Voor de uitvoering van deze overeenkomst kiest de Stad Gent Botermarkt 1, 9000 Gent als correspondentieadres. Contactpersonen bij de Stad Gent voor de uitvoering van deze overeenkomst is/zijn:

- Heijke Rombaut
- Mirka Van der Elst

Voor de uitvoering van deze overeenkomst kiest het Departement Omgeving, Havenlaan 88, 1000 Brussel als correspondentieadres. Contactpersonen bij DOMG voor de uitvoering van deze overeenkomst zijn:

- Niels De Kempeneer
- Sophie de Mulder
- Mart Verlaek
- Gitte Schreurs

De Partijen lichten elkaar zo snel mogelijk schriftelijk in over adreswijzigingen en wijzigingen van de gegevens van de contactpersonen voor deze overeenkomst.

Artikel 11. Geschillen en bevoegde rechtbanken

De overeenkomst zal worden geïnterpreteerd in overeenstemming met en beheerst door het Belgische recht.

De Partijen verbinden zich ertoe alle mogelijke problemen tussen de Partijen met betrekking tot het sluiten, de uitvoering, de interpretatie en/of de beëindiging van de overeenkomst of bij geschillen met derden eerst minnelijk proberen op te lossen via de coördinatie en/of stuurgroep.

Voor betwistingen over de inhoud en de uitvoering van deze overeenkomst zijn uitsluitend de rechtbanken te Oost-Vlaanderen, afdeling Dendermonde bevoegd.

Artikel 12. Diversen

Deze overeenkomst vormt de volledige overeenkomst tussen de Partijen en vervangt alle voorgaande afspraken, overeenkomsten en voorstellen van de Partijen, zowel mondeling als schriftelijk, met betrekking tot het voorwerp van deze overeenkomst.

Geen van de Partijen mag deze overeenkomst toewijzen of overdragen zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van de andere Partijen.

Indien een bepaling of een deel van een bepaling van deze overeenkomst nietig, onwettig, ongeldig of onafdwingbaar wordt, zullen de andere bepalingen van deze overeenkomst van kracht blijven en zal de geldigheid ervan niet worden aangetast. De Partijen zullen te goeder trouw onderhandelen om de nietigheid, onwettigheid, ongeldigheid of onafdwingbaarheid van de bepaling te herstellen door de bepaling te vervangen door een wettelijke, geldige of afdwingbare bepaling met dezelfde of grotendeels dezelfde impact en betekenis als de oorspronkelijke bepaling.

Wijzigingen aan de overeenkomst zijn enkel geldig indien ze schriftelijk zijn overeengekomen en ondertekend door de gemachtigde vertegenwoordigers van alle Partijen.

Alle kennisgevingen, verzoeken en mededelingen tussen de Partijen krachtens deze overeenkomst (met uitzondering van dagelijkse operationele communicatie) moeten schriftelijk gebeuren of door middel van enige andere tussen de Partijen schriftelijk overeengekomen communicatiemethode, aan het adres van de Partij vermeld in deze overeenkomst, of aan het adres dat een Partij heeft opgegeven als het adres van die Partij ten behoeve van deze bepaling.

Opgemaakt te ... **(aanvullen)** op ... **(aanvullen)** in zoveel originele exemplaren als er Partijen zijn, waarbij elke Partij erkent er één te hebben ontvangen.

Ondertekend door Bernard De Potter, in zijn hoedanigheid van administrateur-generaal

...

Voor en in naam van de Vlaamse Milieumaatschappij

Ondertekend door Karine Moykens, in haar hoedanigheid van secretaris-generaal

...

Voor en in naam van het Departement Zorg

Ondertekend door David Vansteenbrugge, in zijn hoedanigheid van algemeen directeur

...

Voor en in naam van Kom Op Tegen Kanker

Ondertekend door Danny Jacobs, in zijn hoedanigheid van algemeen directeur

...

Voor en in naam van de Bond Beter leefmilieu vzw

Ondertekend door Xavier Brenez, in zijn hoedanigheid van directeur-generaal.

...

Voor en in naam van de Landsbond van de Onafhankelijke Ziekenfondsen

Ondertekend door Danny Jacobs, in zijn hoedanigheid van Directeur-generaal

...

Voor en in naam van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten

Ondertekend door Filip Watteeuw, in zijn hoedanigheid van schepen van Wonen, Milieu, Klimaat en Energie	Ondertekend door Mieke Hullebroeck, in haar hoedanigheid van algemeen directeur
...	...
Voor en in naam van de Stad Gent	Voor en in naam van de Stad Gent
Ondertekend door Toon Denys, in zijn hoedanigheid van secretaris-generaal	
...	
Voor en in naam van het Departement Omgeving	

bijlage 1 Initiële versie projectportfolio

Op basis van de samenvatting van de gemeenschappelijke kern die het partnerschap eerder overeengekomen is, beschrijft dit document de portfolio aan projecten waaraan we uitvoering willen geven. Om de samenwerking mogelijk te maken werd een partnerschapsovereenkomst afgesloten die rollen & verantwoordelijkheden, financiering en governance regelt. Relevante elementen uit de gemeenschappelijke kern en partnerschapsovereenkomst worden ter informatie meegenomen in dit inleidende hoofdstuk. Enkel de recentst ondertekende overeenkomst kan als actueel beschouwd worden, de informatie in dit document wordt zoveel mogelijk bijgewerkt maar kan (tijdelijk) uit synchronisatie geraken ingeval er wijzigingen aan die overeenkomst worden doorgevoerd.

Het concept beschreven in dit project zal dienen als vertrekpunt voor goedkeuring door de eerste officiële stuurgroep. Daarna wordt deze portfolio gereviseerd door de programmamanager en coördinatiegroep met goedkeuring door de stuurgroep van wijzigingen die buiten de tolerantie marges van programmamanager of coördinatiegroep vallen.

Het doel van dit document is om helder te maken welke grote activiteiten ondernomen moeten worden en een eerste taakverdeling en budgettoewijzing te doen op basis van deze structuur. Afspraken over fijnmazigere taken en verdere implementatie worden in de schoot van de coördinatiegroep gemaakt.

1.1 Relevante elementen uit gerelateerde documenten

1.1.1 Gezamenlijke doelstelling van het partnerschap

Deze partnerschapsovereenkomst heeft betrekking op een gezamenlijk programma rond huishoudelijke houtverwarming en luchtkwaliteit, gezondheid en hinder. Het programma kadert binnen de bredere doelstelling om de impact van vervuilende emissies op luchtkwaliteit en volksgezondheid te verminderen, met bijzondere aandacht voor fijn stof afkomstig van huishoudelijke houtverbranding. Daarbij streeft het programma naar een “knik in de impact” van luchtverontreiniging op gezondheid en hinder met als **hoofddoelstelling het verhogen van het bewustzijn rond de houtverbrandingsproblematiek** om zo draagvlak voor (implementatie van) beleid te creëren. Volgende subdoelstellingen ondersteunen deze ambitie:

- **Sensibilisering** over de hindereffecten en gezondheidsimpact van houtstook, met nadruk op fijn stof (PM_{2,5}) maar ook koppelingen naar andere relevante polluenten.
- **Draagvlak creëren** bij burgers én beleidsmakers voor beleidsmaatregelen.
- **Communicatie als hefboom**: niet-culpabiliserend, inclusief en met positieve framing.
- **Gezondheid en hinder centraal stellen**: “gezonde lucht en leefbare buurt, ook voor de allerkleinsten”.
- **Onderbouwd narratief ontwikkelen** dat handelingsperspectieven biedt voor burger en beleidsmaker en het thema hoger op de agenda krijgt.
- **Gebruik van burgerwetenschap** als participatief en bewustmakend instrument om op wijkniveau de problematiek in kaart te brengen en te objectiveren, burgers te betrekken en gesprekken aan te moedigen (i.t.t. top-downverhaal vanuit overheid).

- **Implementatie faciliteren** van de voorliggende beleidsopties en vertaling van Green Deal Huishoudelijke houtverwarming resultaten naar de praktijk.

1.1.2 Governance van het partnerschap en de portfolio

1.1.2.1 Stuurgroep

De Partijen richten een stuurgroep op die bestaat uit minstens één vertegenwoordiger van elke Partij. Dit overlegcomité komt op halfjaarlijkse basis samen om in relatie tot deze partnerschapsovereenkomst het verloop van de samenwerking te bespreken, om bij te sturen waar nodig en formeel volgende documenten in unanimité goed te keuren of indien nodig bij substantiële wijzigingen formele goedkeuring te vragen aan het bevoegde orgaan:

- Projectportfolio en de revisies hiervan
- Begroting en uitgavenraming en de revisies hiervan
- Communicatieplan en de revisies hiervan

Minimaal wordt de stuurgroep als volgt

- VMM: het afdelingshoofd Lucht of zijn aangevaardigde
- Departement Zorg: de teamverantwoordelijke Milieugezondheidszorg of zijn afgevaardigde
- KOTK: diensthoofd Preventie of afgevaardigde communicatieBBL: projectcoördinator
- MLOZ: ...
- VVSG: Steven Verbanck
- Gent: projectcoördinator of afgevaardigde
- Departement Omgeving, Vlaams Planbureau voor Omgeving (VPO): iemand van het team Omgeving & Gezondheid

De stuurgroep wordt alternerend voorgezeten door de vertegenwoordiger van VMM en Departement Zorg. De stuurgroep bepaalt in overleg met de programmamanager toleranties waarbinnen de programmamanager in overleg met de coördinatiegroep wijziging kan doorvoeren aan activiteiten of begroting zonder formele goedkeuring van de stuurgroep.

1.1.2.2 Coördinatiegroep

De partijen richten een coördinatiegroep op die bestaat uit minstens één vertegenwoordiger van elke Partij en de programmamanager, financieel manager en communicatiemanager. Deze coördinatiegroep komt minstens tweemaandelijks samen en gaat over het dagdagelijkse beheer van het gezamenlijk programma van dit partnerschap. De coördinatiegroep wordt voorgezeten door de programmamanager of iemand aangewezen door de programmamanager bij de Partij met coördinerende verantwoordelijkheid. De coördinatiegroep neemt alle beslissingen met betrekking tot de implementatie van de projectportfolio binnen de randvoorwaarden op het vlak van timing, budget en uitkomsten zoals goedgekeurd door de stuurgroep.

1.1.2.3 Programmamanager, financieel manager en communicatiemanager

De stuurgroep wijst voor het dagelijks beheer van het programma een programmamanager aan die deel uitmaakt van de Partij met coördinerende verantwoordelijkheid. De programmamanager neemt de coördinerende verantwoordelijkheid op zich en kan anderen aanwijzen om hem/haar hierin te ondersteunen. In die hoedanigheid zorgt de programmamanager ervoor dat een projectportfolio opgemaakt wordt, gereviseerd en voorgelegd aan de stuurgroep wanneer nodig. De stuurgroep wijst eveneens een financieel manager aan die deel uitmaakt van de Partij met financiële verantwoordelijkheid. De financieel manager neemt de financiële verantwoordelijkheid op zich en kan andere aanwijzen om hem/haar hierin te ondersteunen. In die hoedanigheid zorgt de financieel manager

ervoor dat een jaarlijkse begroting en uitgavenraming opgesteld wordt, gereviseerd en voorgelegd aan de stuurgroep wanneer nodig.

De stuurgroep wijst tenslotte ook een communicatiemanager aan die deel uitmaakt van de Partij met communicatieverantwoordelijkheid. De communicatiemanager neemt de communicatieverantwoordelijkheid op zich en kan anderen aanwijzen om hem/haar hierin te ondersteunen. In die hoedanigheid zorgt de communicatiemanager ervoor dat een communicatieplan opgesteld wordt, gereviseerd en voorgelegd aan de stuurgroep wanneer nodig.

Programmamanager, financieel manager en communicatiemanager dienen deel uit te maken van de coördinatiegroep. Meerdere van deze rollen kunnen door één persoon opgenomen worden.

De Partijen verbinden zich ertoe alle mogelijke problemen tussen de Partijen of met derden die de samenwerking aanbelangt eerst minnelijk op te lossen via de coördinatie en/of stuurgroep.

1.1.3 Rollen & verantwoordelijkheden binnen het partnerschap

Binnen het partnerschap verbinden alle partijen zich ertoe om hun rollen en verantwoordelijkheden zoals weergegeven in onderstaande matrix naar beste vermogen op te nemen.

Tabel 1: Matrix van rollen en verantwoordelijkheden

		VMM	Dep.Zorg	KOTK	BBL	MLOZ	VVSG	Stad Gent	VPO
Verantwoordelijkheid	Coördinerend	x	x						
	Communicatie			x					
	Financieel	x							
Rol	Luchtkwaliteit	x			x				x
	Hinder	x							x
	Gezondheid		x	x					
	Sociaalwetenschappelijk			x					
	Participatie	x		x	x		x	x	x
	Onderzoek			x					x
	Belanghebbenden-management	x	x	x	x	x	x	x	
	Communicatievoering	x	x	x	x	x	x	x	

2 PORTFOLIO OVERZICHT

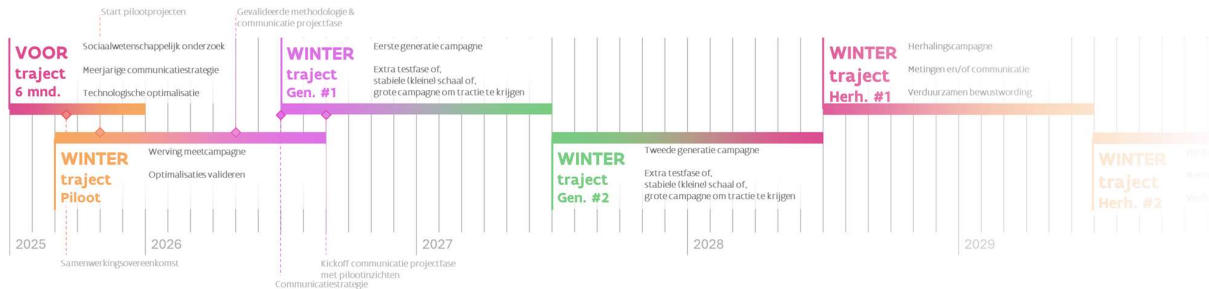
In deze rubriek schetsen we de algemene contouren van de portfolio aan de hand van de voorziene fasen, geënt op de komende winterperioden. We onderscheiden momenteel enkel een voortraject en enkele consecutieve wintertrajecten, mogelijk is het ook zinvol om een natraject te definiëren maar dat werd nog niet besproken met het partnerschap.

Het voortraject omvat minstens volgende elementen:

- Sociaalwetenschappelijk onderzoek om attitudes, kennis, waarden, barrières t.a.v. houtverbranding te verkennen
- Uitwerking van een meerjarige communicatiestrategie en boodschappen waarin het vooropgestelde narratief ontwikkeld wordt, een mediapartner gezocht wordt indien noodzakelijk enz. en een eerste implementatie na pilootprojecten 25-26
- Technologische optimalisatie om tot een stabiele en robuuste methodologie te komen die het volledige communicatietraject helpt ondersteunen, o.a. via pilootprojecten 25-26

Voor de consecutieve winterprojecten volgt de meest logische indeling de aankomende winterperioden:

- Winter 25-26: Pilootprojecten om (1) de werving voor de meetcampagnes uit te testen en defensieve reacties te vermijden en (2) technologische optimalisatie te valideren
- Winter 26-27: Eerste generatie meetcampagne
- Winter 27-28: Tweede generatie meetcampagne
- Daaropvolgende winters (natraject?): herhalings meetcampagnes en/of communicatie om boodschap blijvend te brengen en bewustwording te verduurzamen op lange termijn, evolutie (communicatie)strategie richting gedragsverandering

Figuur 1: Overzicht fasen projectportfolio

Onderstaande tabel geeft beknopt de projecten voor de verschillende trajecten weer.

Fase	Project	Doelstelling	Start	Einde	Externe opdrachten
Voortraject	Sociaalwetenschappelijk onderzoek	Inzicht verwerven in attitudes, motivaties, waarden en barrières rond houtverbranding	1/9/2025	30/09/2026	Sociaalwetenschappelijk onderzoek
	Communicatiestrategie	Ontwikkelen en implementeren van een meerjarige communicatiestrategie om bewustwording en gedragsverandering te stimuleren.	1/7/2025	30/10/2026	Begeleiding communicatiestrategie Communicatiedragers
	Technologische optimalisatie	Optimaliseren van technologieën en methoden voor houtverbranding om de impact op luchtkwaliteit te verminderen	1/7/2025	31/12/2025	Optimalisatie meettoestel Digitalisering logboek Upgrade dataportaal
	Opschalingsproject	Aflijnen scope eerste, tweede en volgende generaties projecten en opmaken van een opschalingsplan	1/09/2025	30/6/2026	
Wintertrajecten	Pilootproject	Wervingscampagne uittesten en technologische optimalisatie valideren	1/11/2025	31/03/2026	Aankoop stationaire sensoren Analyse stationaire metingen Datakosten mobiele sensoren (€2/mnd/sens.)
	Eerste generatie campagne	<i>Te bepalen</i>	1/07/2026	30/06/2027	Aankoop stationaire sensoren (€ 100/sensor) Aankoop mobiele sensoren (€ 200/sensor) Datakosten mobiele sensoren (€2/mnd/sens.) Mediacampagne
	Tweede generatie campagne	<i>Te bepalen</i>	1/07/2027	30/06/2028	
	Herhalingsprojecten	<i>Te bepalen</i>	1/07/2028	30/06/2029	
Natraject	<i>Te bepalen</i>	<i>Te bepalen</i>			

3 OVERZICHT PROJECTEN

3.1 Voortraject

3.1.1 Sociaalwetenschappelijk onderzoek

3.1.1.1 Doelstelling

Inzicht verwerven in attitudes, motivaties, waarden en barrières rond houtverbranding

3.1.1.2 Beschrijving

Een cruciaal onderdeel van het project is het uitvoeren van een sociaalwetenschappelijk onderzoek om inzichten te verzamelen in attitudes, motivaties, barrières en kennis rond houtverbranding in Vlaanderen. Daarnaast kan ook gepeild worden naar persoonlijke waarden en zorgen, zodat duidelijk wordt wat houtstokers bezighoudt of wakker houdt.

Deze bevindingen vormen de basis voor een gedragen, positieve en inclusieve communicatiestrategie, met aandacht voor kwetsbare groepen.

3.1.1.3 Werkpakketten en/of activiteiten

- WP1 Opstart: Selectie en voorbereiding met onderzoeksbureau, opmaken vragenlijsten, selectie doelgroepen en manier van contacteren
- WP2 Literatuurstudie: Uitvoeren van een uitgebreide literatuurstudie om bestaande kennis en onderzoek rond houtverbranding en gedragsaspecten te verzamelen en te analyseren. Identificatie van lacunes die in dit onderzoek kunnen aangepakt worden
- WP3 Kwalitatief onderzoek: Organiseren en uitvoeren van interviews en focusgroepen met relevante doelgroepen om gedetailleerd zicht te krijgen op de thema's van dit onderzoek
- WP4 Kwantitatief onderzoek: Uitvoeren van enquêttering in Vlaanderen om kwantitatieve data te verzamelen rond de thema's van dit onderzoek

3.1.1.4 Betrokkenheid Stad Gent

Uitvoering door VITO via zaaigeldproject KOTK. Ondersteuning door de stad Gent (rekrutering kachelgebruikers, bewoners die hinder ondervinden en inbreng lokale inzichten). Zie ook 3.2.1.

3.1.1.5 Timing

1/9/2025 – 30/9/2026

3.1.1.6 Verwachte impact/output

- Aanbevelingen voor effectieve communicatie
- Rapport over attitudes, motivaties, waarden en barrières rond houtverbranding in Vlaanderen

//

platform ontwikkeld waarin de SODAQ-data realtime en/of fijnmaziger en/of verrijkt kan worden weergegeven (bv. uitbreiding dataportaal op samenvoerzuiverelucht.eu met analyses uit PM dataframe visualiser)

3.1.3.3 Werkpakketten en/of activiteiten

- WP1 Vereisten: Oplijsten vereisten per technologische component inclusief prioritering
- WP2 Oplossinganalyse: Analyse van de huidige state-of-art om zo oplossingsrichtingen voor elke technologische component te definiëren
- WP3 Ontwikkeling technologische componenten: Ontwikkeling (via aanbesteding) van de noodzakelijke technologische componenten, dit kan in fasen verlopen om bepaalde zaken eerder klaar te hebben
- WP4 Testing: Tijdens de ontwikkeling gebeurt de testing vnl. in-house of met een selecte gebruikersgroep. In dit werkpakket wordt actief feedback verzameld op de technologische componenten tijdens het pilootproject 25-26
- WP5 Optimalisatie: Verder optimalisaties en/of ontwikkelrondes aan de technologische componenten om klaar te zijn voor de eerste generatie campagnes in 26-27.

3.1.3.4 Betrokkenheid Stad Gent

Geen

3.1.3.5 Timing

1/7/2025 – 31/08/2026

3.1.3.6 Verwachte impact/output

- Geoptimaliseerde fijnstofsensoren
- Gebruiksvriendelijk, digitaal logboek
- Dataportaal mobiele stofmetingen

3.1.4 Opschalingsproject

3.1.4.1 Doelstelling

Aflijnen scope eerste, tweede en volgende generaties projecten en opmaken van een opschalingsplan

3.1.4.2 Beschrijving

Om de sprong te kunnen maken van pilootproject naar een ruimer project in de eerste en tweede generatie campagnes, dient een afzonderlijk traject gelopen te worden. Deze opschaling volgt immers niet zomaar uit het voortraject en een aantal knopen binnen het consortium die momenteel nog op tafel liggen zullen ook niet vanzelf door het voortraject ontward worden. Daarom doorlopen we een afzonderlijk project om deze scope te verfijnen om tot een scope voor de volgende generaties projecten te komen. Vervolgens worden de inzichten uit het pilootproject actief verwerkt tot een opschalingsplan dat duidelijk maakt hoe we de omslag naar deze scope zullen maken.

3.1.4.3 Werkpakketten en/of activiteiten

WP1 Bepalen scope volgende generaties

WP2 Opmaken opschalingsplan

////////////////////////////////////

Fout! Geen tekst met de opgegeven stijl in het document.

9

3.1.4.4 Betrokken actoren

Allemaal

3.1.4.5 Timing

01/09/2025 – 30/6/2026

3.1.4.6 Verwachte impact/output

- Opschalingsplan van pilootproject naar eerste en tweede generatieprojecten

3.2 Wintertrajecten

3.2.1 Pilootproject

3.2.1.1 Doelstelling

Kleinschalige meetcampagne opzetten in enkele Vlaamse steden en gemeenten om de communicatiecampagne uit te testen, technologische optimalisaties aan de mobiele metingen te valideren en de haalbaarheid van stationaire sensormetingen in functie van houtverbranding in te schatten.

3.2.1.2 Beschrijving

We zetten een gerichte meetcampagne op in één of enkele gemeenten waaronder Gent, met een positieve boodschap. Andere kandidaten zijn Bonheiden en Westerlo. Qua rekrutering gaan we minstens in Gent voor een brede, **tweedelige oproep** in het najaar van 2025:

- 1) Via een webformulier geven inwoners door waar houtstook aanwezig is / ze zelf een kachel bezitten / ze hinder ondervinden door houtverbranding in hun buurt en beantwoorden een aantal vragen hierover (frequentie van stoken, mate van hinder,...).
- 2) In een tweede stap stellen ze zich indien gewenst kandidaat om en/of:
  - een stationaire fijnstofsensoren aan hun huis te bevestigen (timing: vermoedelijk half december 2025 tot half maart 2026);
  - regelmatig 's avonds in hun buurt rond te wandelen met een mobiele fijnstofsensoren (timing: vermoedelijk half december 2025 tot half maart 2026);
  - een binnenmeting uit te voeren (timing: vermoedelijk half december 2025 tot half maart 2026)
  - deel te willen nemen aan interviews/focusgroepen voor het sociaalwetenschappelijk onderzoek ikv het zaageldproject van VITO (timing te bepalen)

Op die manier garanderen we een goede mix van zowel mobiele als stationaire metingen zodat ook de stationaire case wetenschappelijk gevalideerd kan worden én de link naar gezondheidsproblemen en hinder gelegd kan worden. Sequentieel uitvoeren van mobiele screening gevolgd door stationaire metingen in hotspots zou ervoor zorgen dat gespreid wordt over 2 winters wat niet wenselijk is.

3.2.1.3 Werkpakketten en/of activiteiten

- WP1 Voorbereiding pilootproject
- WP2 Communicatie
- WP3 Rekrutering
- WP4 Experimentatie
- WP5 Analyse & interpretatie

- WP1 Voorbereiding: partners zoeken, scope aflijnen, communicatie voorbereiden, rekrutering afstemmen
- WP2 Communicatie
- WP3 Rekrutering
- WP4 Experimentatie
- WP5 Analyse & interpretatie

3.2.2.4 Betrokken actoren

3.2.2.5 Timing

3.2.2.6 Verwachte impact/output

3.2.3 Tweede generatie campagne

3.2.3.1 Doelstelling

3.2.3.2 Beschrijving

Sterk inzetten op bewustmaking kan draagvlak creëren om later te focussen op gedragsverandering. Hoewel we dit in eerste instantie nog niet centraal stellen, lijkt het ons zonde om gedragsverandering niet als expliciet doel mee te nemen. We stellen voor om dit in een latere fase (bijvoorbeeld tijdens een tweede stookseizoen) uit te werken. We nemen het dus niet meteen op als eerste actiepun, maar wel als essentieel onderdeel binnen het bredere project.

Naast deze algemene principes, bevat de strategie concrete en praktische informatie. Deze zaken zijn stappen om gedragsverandering te bekomen. Er wordt eerst gefocust op het creëren van draagvlak (bij beleid en burger) door middel van sensibilisering waarna er kan overgegaan worden tot gedragsverandering en lobbywerk.

- **Handvaten voor actie:** Concrete tips en adviezen.
- **Duidelijkheid over alternatieven:** Informatie over duurzame en efficiënte alternatieven voor houtverwarming, met aandacht voor de ondersteuning van kwetsbare groepen.
- **Financiële ondersteuning:** Duidelijke communicatie over subsidies, leningen en andere

//

bijlage 2 Basisbegroting

1.1 Algemene begroting

Fase	Project	Externe opdrachten	Raming
Voortraject	Sociaalwetenschappelijk onderzoek	Sociaalwetenschappelijk onderzoek	In kind via zaaigeldproject
	Communicatiestrategie	Begeleiding communicatiestrategie Communicatiedragers	€ 70 000 € 20 000
	Technologische optimalisatie	Optimalisatie meettoestel Digitalisering logboek Upgrade dataportaal	€ 20 000 - 40 000 € 30 000 € 80 000
	Opschalingsproject		
Wintertrajecten	Pilootproject	Aankoop stationaire sensoren Analyse stationaire metingen Datakosten mobiele sensoren	€ 10 000 € 50 000 € 1 200
	Eerste generatie campagne	Aankoop stationaire sensoren Aankoop mobiele sensoren Datakosten mobiele sensoren Mediacampagne	€ 50 000 € 20 000 € 2 400 € 500 000
	Tweede generatie campagne		
	Herhalingsprojecten		
Natraject	<i>Te bepalen</i>		

Opdrachten voorzien via in-kind bijdrage projectpartners:

- Sociaalwetenschappelijk onderzoek (KOTK)
- Mediacampagne (assumptie)

De ramingen voor het eerste generatieproject gaan uit van een verdubbeling van het aantal sensoren t.o.v. wat momenteel beschikbaar is in België.

1.2 Begroting 2025

Minimaal in 2025 op het centraal budget vast te leggen middelen ten belope van € 120 000 - € 140 000 zijn dan als volgt (spreiding afhankelijk van opties meettoestel):

- Begeleiding communicatiestrategie
- Optimalisatie meettoestel
- Digitalisering logboek

Idealiter in 2025 bijkomend op het centraal budget vast te leggen middelen ten belope van € 21 200 zijn dan als volgt:

- Communicatiedragers
- Datakosten

Bijkomende mogelijkheid om opdracht upgrade dataportaal naar voor te halen ten belope van € 80 000. Hiermee komt het benodigde vastleggingskrediet voor 2025 uit op € 120 000 tot € 241 200. De stuurgroep wordt gevraagd hierin te beslissing in functie van de beschikbare middelen en opgaven van bovenstaande prioritering.

////////////////////////////////////